

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060102

DOM
2015-03-26
Stockholm

Mål nr
M 6221-14

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2014-06-10 i mål nr M 4290-13, se bilaga

KLAGANDE

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun

MOTPART

J C

Ombud: G H B

SAKEN

Föreläggande att ta bort trädäck, utemöbler, pumphus, inredning m.m. på fastigheten X i Nacka kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av punkten 1 i mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen punkten 1 i Länsstyrelsens i Stockholms län beslut den 23 april 2013 i ärende nr 5051-35830-2011.

Mark- och miljödomstolens dom i övrigt ska stå fast.

Dok.Id 1194769

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun (nämnden) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom och fastställa nämndens beslut om föreläggande från den 19 oktober 2011 förutom den del som ändrats genom länsstyrelsens beslut den 23 april 2013.

J C har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nämnden har uppgett i huvudsak följande till stöd för sin talan.

Skälet till att strandskyddsdispens beviljades på X år 2005 var att den kommande nybyggnationen på Y skulle ges möjlighet till förråd (sjöbod) samt förtöjning (brygga), eftersom sistnämnda fastighet ligger på en ö utan landförbindelse och utan tillgång till egen strand. I sin ansökan om strandskydds-dispens uppgav J C att byggnationen avsåg en sjöbod på 45 kvm samt en gemensam brygga för fastigheterna X och Y. Till ansökan fanns en situationsplan bifogad på vilken sjöboden och bryggan fanns inritade. I samband med nämndens beslut att medge dispens från strandskyddsbestämmelserna angavs tomtplatsen som bryggans/sjöbodens yta på land och vatten. Det kan inte ha varit oklart för J C vad dispensen omfattade. Att fastighetsägaren skulle ha trott att dispensen avsåg en sjöbod för bostadsändamål motsägs av att han, i samband med att miljöenheten skickade en skrivelse till honom, bestämt dementerade att byggnaden användes till något annat än förvaring. Påståendet om att J C muntligen skulle ha lämnat en uppgift till kommunen om att sjöboden skulle användas som övernattningsbostad är inte trovärdig. Nämnden har heller aldrig hanterat en anmälan om enskild avloppsanläggning till sjöboden. Däremot pågår hos miljöenheten ett ärende avseende olovlig va-installation i sjöboden.

Trädäcket

Det kan inte anses otydligt vilket trädäck som föreläggandet avser när det anges att det är ”ett trädäck väster om sjöboden om ca 64 kvm” och detta oavsett om det i en bilaga, skriven direkt efter tillsynen, beskrivs som ”ett altandäck på ca 60 kvm”. De bilder som bifogats föreläggandet illustrerar dessutom det trädäck som föreläggandet avser. Detta framgår ännu tydligare av ett flygfoto.

Utemöbler, grill och gasolvärmare

Utemöblerna, grillen och gasolvärmaren har samtliga varit placerade på det trädäck som föreläggandet avser och som inte omfattas av tomtplatsen. Fotona som bifogats föreläggandet visar föremålens placering. Det kan inte råda något tvivel om vad föreläggandet omfattar och J C måste vara helt införstådd med detta. Trädäcket tillsammans med möblerna bedöms vara privatiserande och de strider därför mot strandskyddets syften.

Pumphus

Pumphuset är ca fyra kvadratmeter stort med full ståhöjd. Att länsstyrelsen upphävt föreläggandet avseende va-installationen till sjöboden kan inte ta bort kravet på en strandskyddsprövning för pumphuset, då nämnden betraktar det som en byggnad. Det aktuella pumphuset är onödigt stort för att uppnå syftet med det.

Inventarier och inredning

Mark- och miljödomstolens bedömning i denna del är motsägelsefull. Aktuell inredning i sjöboden såsom fullt utrustat kök, vardagsrumsmöbler, matsalsmöbler, sovrumsmöbler m.m. är så pass avvikande från vad som får anses vara typiskt för ett förråd/sjöbod att det inte kan råda någon tvekan om att det rör sig om en ändrad användning som är dispenspliktig enligt 7 kap. miljöbalken. Nämnden har i föreläggandet utgått ifrån den bedömning som gjordes i rättsfallet MÖD 2007:22 och därmed förelagt J C att ta bort inventarierna och inredningen. Föreläggandet kan inte anses vara bristfälligt. Om exemplifieringen läses tillsammans med texten som föregår den – som anger att det är fråga om inventarier och inredning som är att betrakta som tillhörande hus som är avsett att bo i – kan det inte finnas några oklarheter om vad föreläggandet avser. Syftet med föreläggandet är att visa att

inventarierna och inredningen sammantaget ändrar användningen från ett förråd/sjöbod till ett fullt utrustat fritidshus. Formuleringen liknar dessutom den som prövades av mark- och miljödomstolen i mål nr M 3625-08.

Nämnden har till stöd för sin talan även hänvisat till skriftlig bevisning.

J C har uppgett i huvudsak följande till stöd för sin talan.

Aktuellt hus är nytt och har byggts i enlighet med de lov och den strandskyddsdispens som kommunen meddelat. Det är inte inredningen och det utbyggda trädäcket som gör att det framstår som ett bostadshus, utan det är de omständigheterna att det överhuvudtaget finns ett trädäck och att huset har panoramafönster och skorsten. Bestämmelsen i 7 kap. 15 § 2 miljöbalken är således inte tillämplig. Att ställa ut trädgårdsmöbler och liknande under en normal semesterperiod faller vidare utanför tillämpningsområdet för denna bestämmelse. Utemöblerna m.m. påverkar dessutom inte i sig allmänhetens uppfattning om huset, eftersom tillträdet redan är begränsat. Då den dispensgivna byggnaden är utformad på ett sådant sätt att den redan har en avhållande effekt på allmänheten, påverkas inte strandskyddets intressen av inventarierna och inredningen.

Föreläggandet är inte tillräckligt preciserat. Det är oklart hur stor del av trädäcket som ska tas bort och därmed saknas det faktiska möjligheten att följa föreläggandet i denna del. Även mark- och miljödomstolens bedömning vad gäller utemöblerna m.m. bör av samma skäl stå fast. Nämnden har inte visat att angivna inventarier och inredning inverkar på möjligheten för sjöboden att tillgodose ett väsentligt annat ändamål än att vara ett förrådsutrymme (se MÖD 2007:22). Det finns därmed inte möjlighet att, såsom nämnden har gjort, förelägga honom att ta bort nämnda inventarier och inredning. Föreläggandet brister även i tydlighet, då nämnden endast har exemplifierat vilka inventarier och vilken inredning som ska tas bort, vilket gör att det saknas faktisk möjlighet att följa nämnda del av föreläggandet. Föreläggandet motsvarar inte de krav som av rättsäkerhetsskäl måste ställas på en förpliktelse av detta slag.

För det fall Mark- och miljööverdomstolen ändå skulle anse att åtgärderna omfattas av förbudet i 7 kap. 15 § 2 miljöbalken och därmed inte är lagliga, måste hänsyn tas till hans enskilda intresse. Han har fått både strandskyddsdispens och bygglov och har hela tiden haft en nära kontakt med kommunen. Huset och bryggan är uppförda enligt dessa lov och innebär inte att tomtplatsen utökats eller ger sådant intryck. Något allmänt intresse av tyngd som talar för de mycket långtgående åtgärderna tillsynsmyndigheten förelagt honom att vidta finns inte. Inskränkningarna innebär ett utomordentligt stort ingrepp i hans äganderätt. Endast väsentliga allmänna intressen av betydande tyngd kan motivera så drastiska ingrepp och sådana saknas i detta fall. Allmänhetens uppfattning om huset och dess användning påverkas inte alls av att föreläggandet står fast, medan det för honom skulle innebära stora kostnader och kapitalförstöring. Ett genomförande av åtgärderna enligt föreläggandet skulle vidare endast i ringa omfattning medföra förbättringar av miljön. Föreläggandet om att han ska ta bort det pumphus som möjliggör drift och underhåll av vatteninstallationerna är dessutom för ingripande. Uthuset har ingen hemfridszon och påverkar inte allmänhetens möjligheter att passera.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Utgångspunkter för prövningen

Vad Mark- och miljööverdomstolen ska pröva i detta mål är om nämnden har haft fog för att förelägga J C att ta bort

- trädäck väster om sjöboden om ca 64 kvm,
- utemöbler, grill och gasolvärmare utanför i strandskyddsdispensen angiven tomtplats,
- pumphus om ca fyra kvm bakom sjöboden, samt
- inventarier och inredning som är att betrakta som tillhörande hus som är avsett att bo i t.ex. sängar, kyl/frys, mikrovågsugn, diskmaskin, spis, köksskåp, soffa, soffbord, mattor, vitrinskåp, matsalsmöbler, prydnadsföremål, tvättmaskin och handfat.

Mark- och miljööverdomstolen ska även pröva om föreläggandet i dessa delar är så tydligt och precist att J C har en faktisk möjlighet att följa det samt att

föreläggandet inte är mer ingripande än vad som behövs enligt 26 kap. 9 § andra stycket miljöbalken.

Fastigheten X omfattas av ett strandskydd om 100 m. Strandskyddet syftar enligt 7 kap. 13 § andra stycket miljöbalken till att långsiktigt trygga förutsättningar för allemansrättslig tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Enligt 7 kap. 15 § 1 miljöbalken får inom ett strandskyddsområde inte nya byggnader uppföras. Enligt punkten 2 i samma bestämmelse får inte byggnader eller byggnaders användning ändras eller andra anläggningar eller anordningar utföras, om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt.

J C beviljades 2005 dispens från nämnda förbud av Områdesnämnden i Fisksätra/Saltsjöbaden i Nacka kommun för en brygga om ca 30 kvm och en sjöbod om ca 45 kvm med den placering som framgår av karta tillhörande beslutet. Av beslutet framgår att som tomtplats i strandskyddshänseende avses bryggans respektive sjöbodens yta på land och i vatten. Mark- och miljööverdomstolen finner, till skillnad från mark- och miljödomstolen, att det av detta beslut tydligt framgår vilka åtgärder dispensbeslutet avser och i vilken utsträckning mark får tas i anspråk för tomt.

Mark- och miljööverdomstolen gör härefter följande bedömning.

Trädäcket med utemöbler, grill och gasolvärmare

Trädäcket ligger i direkt anslutning till sjöboden och är så pass stort att det går att möblera. På trädäcket har det också arrangerats en uteplats med utemöbler, grill och gasolvärmare. Av ett ingivet flygfoto framgår att trädäcket ligger väl avskilt från den dispensgivna bryggan. Det framgår också tydligt av handlingarna att trädäcket ligger utanför den beslutade tomtplatsen för bryggan. Mark- och miljööverdomstolen finner att redan trädäcket i sig har en avhållande effekt på allmänheten och att denna effekt förstärks av möblemanget, som ger intryck av ett uterum. Nämnden har därmed haft fog för att förelägga J C att ta bort trädäcket och föremålen på det, dvs. utemöblerna, grillen och gasolvärmaren. Att nämnden i sitt beslut har angett trädäckets yta till ca 64 kvm, medan ytan i bilagan till beslutet har angetts till ca 60 kvm, är inte

en sådan otydlighet som kan anses ha inverkat på J Cs faktiska möjligheter att följa föreläggandet. Mark- och miljööverdomstolen finner alltså att föreläggandet i dessa delar är tillräckligt tydligt och precist.

Pumphuset

Pumphuset är ca fyra kvadratmeter stort, har full ståhöjd och en fönsterförsedd dörr. Det är, med hänsyn till storlek och utförande, enligt Mark- och miljööverdomstolens bedömning en sådan ny byggnad som enligt 7 kap. 15 § 1 miljöbalken inte får uppföras. Detta förbud gäller, till skillnad från punkten 2 i samma bestämmelse, oavsett om byggnaden hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt eller inte. Någon strandskyddsdispens finns inte för byggnaden. Eftersom pumphusbyggnaden har uppförts i strid mot nämnda förbud har nämnden haft fog för att förelägga J C att riva byggnaden. Föreläggandet kan inte anses vara mer ingripande än vad som behövs.

Inventarier och inredning

Förbudet mot ändringar av byggnaders användningssätt i 7 kap. 15 § 2 miljöbalken omfattar situationer då mindre byggnader som exempelvis sjöbodar inreds och utnyttjas för bostadsändamål. Förbudet motiveras enligt förarbetena av att det i dessa fall uppstår en privatiserande effekt (se prop. 2008/09:119 s. 100).

Strandskyddsdispens beviljades för en sjöbod. En sjöbod är en byggnad som huvudsakligen används för förrådsändamål. Av handlingarna i målet framgår att sjöboden nu har inretts som ett fritidshus för bostadsändamål. Mark- och miljööverdomstolen finner att nämnden därmed har haft fog för att förelägga J C att ta bort inventarier och inredning som är att betrakta som tillhörande hus som är avsett att bo i. Den exemplifiering som nämnden har gjort beträffande vilka inventarier och vilken inredning som avses omfattar föremål som normalt sett förknippas med ett bostadshus, och den har tjänat som ett åskådliggörande av vad föreläggandet innebär i denna del. Exemplifieringen kan inte anses ha försämrat J Cs faktiska möjlighet att följa föreläggandet. Mark- och miljööverdomstolen finner att föreläggandet i denna del är tillräckligt tydligt och precist.

Sammantagen bedömning

Mark- och miljööverdomstolen finner att nämnden har haft fog för sitt föreläggande i de nu prövade delarna. Föreläggandet uppfyller de krav på tydlighet och precision som kan ställas. Det kan inte anses vara mera ingripande än vad som behövs. Med ändring av punkten 1 i mark- och miljödomstolens dom ska länsstyrelsens beslut under punkten 1 – att avslå J Cs överklagande av nämndens föreläggande utom i den del som avser åläggande att ta bort va-installationer som möjliggör in- och utgående vatten i sjöboden – därför fastställas. Punkten 2 i mark- och miljödomstolens dom, som inte har varit föremål för prövning här, gäller alltjämt.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Lars Dirke, hovrättsråden Ingrid Åhman, referent, och Peder Munck samt tekniska rådet Yvonne Eklund.

Föredragande har varit Erica Ehne.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2014-06-10
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr M 4290-13

KLAGANDE

J C

Ombud: C H

MOTPART

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 23 april 2013 i ärende nr 5051-35830-2011, se [domsbilaga 1](#)

SAKEN

Tillsynsavgift samt föreläggande om att ta bort trädäck, utemöbler, pumphus, inredning, vatten och avlopp i sjöbod på fastigheten X i Nacka kommun

DOMSLUT

1. Med ändring av Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut upphäver mark- och miljödomstolen Miljö- och stadsbyggnadsnämndens föreläggande i den del det avser åtgärder på fastigheten X, i de återstående delar som inte redan har upphävts av länsstyrelsen.
2. Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet avseende tillsynsavgift.

Dok.Id 368359

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00 -

BAKGRUND

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun (nämnden) beslutade den 13 september 2005 att medge dispens från strandskyddsbestämmelserna avseende uppförande av sjöbod (ca 45 kvm) samt brygga (ca 30 kvm) på fastigheten X. I beslutet angavs att placeringen av bryggan framgår av bilaga till beslutet och att tomtplatsen avser bryggans/sjöbodens yta på land och i vatten. Nämnden beviljade den 26 oktober 2005 bygglov för uppförande av sjöbod (45 kvm). Den 25 maj 2009 beviljade nämnden bygglov för utvändigt ändring samt byte av tak/fasadmaterial i enlighet med ingivna bygglovsritningar.

Nämnden beslutade den 19 oktober 2011 att förelägga J C att från X ta bort

- trädäck väster om sjöboden om cirka 64 kvadratmeter,
- utemöbler, grill och gasolvärmare utanför i strandskyddsdispens angiven tomtplats,
- pumphuset om cirka fyra kvadratmeter bakom sjöboden,
- inventarier och inredning som är att betrakta som tillhörande hus som är avsett att bo i t.ex. sängar, kyl/frys, mikro, diskmaskin, spis, köksskåp, soffa, soffbord, mattor, vitrinskåp, matsalsmöbler, prydnadsföremål, tvättmaskin, handfat, och
- va-installationer som möjliggör in- och utgående vatten i sjöboden.

Föreläggandet förenades med ett löpande vite om 50 000 kr per kvartal efter att nämndens beslut vunnit laga kraft.

Nämnden beslutade den 31 oktober 2011 att påföra J C en tillsynsavgift om 13 200 kr.

J C överklagade nämndens båda beslut till Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen) som den 23 april 2013 beslutade att upphäva det med föreläggandet förenade vitet samt att upphäva föreläggandet avseende borttagande av nämnda va-installationer. I övrigt avslogs överklagandena.

J C har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

J C har yrkat att länsstyrelsens beslut ska upphävas i de delar det inte går honom emot. Vidare har han yrkat att det ska hållas sammanträde i målet, men anført att för det fall mark- och miljödomstolen upphäver föreläggandet har J C ingenting emot att syn och sammanträde inte hålls. Till stöd för överklagandet anføres, utöver vad som framgår av länsstyrelsens beslut, i huvudsak följande. Han har under hela processen haft kontakt med handläggare på kommunen och han har sökt bygglov, strandskyddsdispens, anmält installation av förbränningstolett och anmält anslutning till enskild va-anläggning. Det har hela tiden varit tydligt för kommunen att huset skulle användas för övernattnig och tillfälligt boende. Varken bygglovet eller beslutet om strandskyddsdispens innehåller någon begränsning avseende byggnadens nyttjande. Byggnaden är utformad som ett bostadshus och har en hemfridszon, detta medför att samtliga åtgärder som föreläggandet avser är tillåtna eftersom de är företagna inom hemfridszonen.

Trädäck

På de ritningar som kommunen haft tillgång till vid sitt beslutsfattande finns ett trädäck inritat och strandskyddsdispensen omfattar därmed trädäcket. Kommunen har även godkänt att trädäcket flyttades till andra sidan huset. Trädäcket i sig påverkar inte allmänhetens uppfattning om tillträde till fastigheten.

Utemöbler, grill och gasolvärme

Trädgårdsmöbler är inte permanenta anordningar och omfattas därför inte av 7 kap. 15 § miljöbalken.

Pumphus

Pumpen går inte att gräva ner på grund av att huset är beläget på berg och det krävs därför att avloppsvattnet pumpas upp mot skogen där en avloppstank kan grävas

ner. Det är pumpens utformning och behovet av service som motiverar utformningen av pumphuset. Kommunen har godkänt vatten- och avloppsinstallationen och det krävs ett pumphus för att kunna använda installationerna.

Inventarier och inredning

Den dispensgivna byggnaden är utformad på ett sådant sätt att den redan har en avhållande effekt på allmänheten och därför påverkas inte allmänhetens uppfattning av hur byggnaden är inredd. Det är helt oproportionerligt att riva ut kök, sovloft, badrum, möblering m.m. och det är dessutom omfattande kapitalförstöring.

Tillsynsavgift

Mot bakgrund av att föreläggandet varit helt omotiverat och obehövligt ska inte heller någon tillsynsavgift utgå.

Nämnden bestrider bifall till överklagandet och anför i huvudsak följande. Den nya användningen av sjöboden, med inredning och inventarier, har inte prövats av nämnden utifrån strandskyddslagstiftningen.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser, utöver vad som anges nedan, framgår av länsstyrelsens beslut.

Nämndens beslut

Av nämndens beslut den 13 september 2005 framgår att det inte fanns några särskilda skäl att medge dispens från strandskyddsbestämmelserna men att nämnden fann sig tvungen att medge dispens p.g.a. kommunens vilseledande handläggning i ärendet. Vidare framgår att nämnden har haft bristfälligt underlag för de beslut om dispens och bygglov som avser fastigheten X. Mark- och miljödomstolen finner att det inte går att utläsa vad nämndens beslut om strandskyddsdispens omfattar. Otydligheten i beslutsunderlaget står enligt domstolen i direkt konflikt

med de lagkrav och allmänna rättsprinciper om rättssäkerhet som finns avseende tydlighet i förelägganden.

Trädäck

Länsstyrelsen har i sin prövning utgått ifrån att det aktuella trädäcket är 64 kvadratmeter stort och uppfört i två etage. Enligt mark- och miljödomstolens mening är det emellertid oklart hur stort trädäck som det överklagade föreläggandet egentligen avser. Nämnden anger i sitt beslut att J C ska ta bort trädäcket ”väster om sjöboden om cirka 64 kvadratmeter”. Av bilaga 2 till beslutet anges däremot att ”altan väster om sjöboden om cirka 60 kvadratmeter [...]” ska tas bort.

Handläggare vid nämnden har till domstolen förtydligat att det framgår av nämnda bilaga 2 vilken del av trädäcket som ska tas bort samt att föreläggandet inte avser de kvadratmeter brygga som kommunen tidigare har medgivit strandskyddsdispens för. Av utredningen i målet framgår att nämnden genom tidigare beslut om strandskyddsdispens bestämt att fastighetens tomtplats omfattar bryggans/sjöbodens yta på land och i vatten. Enligt mark- och miljödomstolens mening är det mot denna bakgrund oklart hur stor del av trädäcket som ska tas bort. Det saknas därmed faktisk möjlighet att följa föreläggandet i denna del. Föreläggandet ska därför upphävas i den del det avser borttagande av trädäck.

Utemöbler, grill och gasolvärmare

Som ovan angivits har nämnden bestämt fastighetens tomtplats till att omfatta bryggans/sjöbodens yta på land och i vatten. En tomtplatsbestämning gör det möjligt för fastighetsägaren att ta marken kring byggnaden i anspråk som tomt och att ett område pekats ut som inte är allemansrättsligt tillgängligt (se MÖD 2012:24). Mark- och miljödomstolen anser att det endast är möjligt att förelägga J C att ta bort de utemöbler etc. som placerats utanför fastighetens tomtplats. Domstolen finner att det av utredningen i målet inte går att fastställa vilken del av trädäcket som utgör tomtplats. Det saknas därmed möjlighet att på den grund som underinstanserna anfört förelägga om borttagande av utemöbler, grill och gasolvärme. Föreläggandet ska därför upphävas även i denna del.

Pumphus

Nämnden har förelagt J C att ta bort ett pumphus på fastigheten. När beslut om föreläggande övervägs måste det göras en avvägning mellan de olika intressen som kan föreligga. Ett föreläggande bör inte vara mer ingripande än vad som krävs för att uppnå syftet med föreläggandet. Syftet med det relativt ingripande föreläggande om åtgärder som nämnden beslutat om synes vara att den aktuella sjöboden inte ska användas som fritidsbostad. Länsstyrelsen har i sitt beslut upphävt nämndens föreläggande om att ta bort va-installationer som möjliggör in- och utgående vatten i sjöboden. Länsstyrelsens beslut har inte överklagats i den delen och J C har därmed fortsatt rätt att sörja för vattentillgång i sjöboden. Det är därför enligt domstolens mening alltför ingripande att även förelägga klaganden att ta bort ett pumphus som möjliggör drift och underhåll av vatteninstallationerna. Föreläggandet ska därför upphävas även i den del det avser borttagande av pumphus.

Inventarier och inredning

Nämnden har förelagt J C att ta bort inventarier och inredning som är att betrakta som tillhörande hus som är avsett att bo i. Mark- och miljödomstolen bedömer emellertid att ett föreläggande endast kan avse interiör som inverkar på möjligheten att sjöboden kan tillgodose ett väsentligen annat ändamål än att vara ett förrådsutrymme (se MÖD 2007:22). Nämnden har inte visat att angivna inventarier och inredning har denna inverkan. Det finns därmed inte möjlighet att såsom nämnden har gjort förelägga klaganden att ta bort nämnda inventarier och inredning. Domstolen finner även att föreläggandet brister i tydlighet i denna del eftersom nämnden endast har exemplifierat vilka inventarier och inredning som ska tas bort, vilket gör att det saknas faktisk möjlighet att följa nämnda del av föreläggandet. Länsstyrelsens beslut ska därför avslås i denna del.

Tillsynsavgift

Av Naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2000:8) till förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken framgår bl.a. följande. Vid timdebitering är avgiften direkt relaterad till myndighetens arbete. Nedsättning bör

därför inte ske annat än i mycket speciella undantagsfall, eller om det på grund av den betalningsskyldiges sjukdom eller av någon annan anledning är uppenbart oskäligt att kräva betalning.

Av dokumentet Tidkort daterat den 31 oktober 2011 framgår att miljöenheten vid Nacka kommun har lagt ner 16,5 timmars arbete för tillsyn avseende åtgärderna på fastigheten X. Mark- och miljödomstolen finner inte anledning att ifrågasätta att avgiften är direkt relaterad till det arbete som miljöenheten lagt ner på tillsynsärendet. En timavgift för tillsynsärenden bör endast sättas ned i mycket speciella undantagsfall enligt vad som beskrivits ovan. Mark- och miljödomstolen anser inte att det har framkommit uppgifter som ger anledning att ifrågasätta antalet timmar som lagts ner i tillsynsärendet. Det finns därmed inte skäl att sätta ned den aktuella avgiften. Vad J C har anfört om att föreläggandet varit omotiverat och obehövligt medför inte en annan bedömning. Domstolen finner därför att nämnden har haft fog för sitt beslut att ta ut en tillsynsavgift om 13 200 kr. Överklagandet ska därför avslås i den delen.

Sammanfattningsvis ska överklagandet bifallas delvis genom att nämndens föreläggande upphävs i den del det avser åtgärder på fastigheten X, i de återstående delar som inte redan har upphävts av länsstyrelsen. Vid denna utgång faller yrkandet om sammanträde och syn. Överklagandet avseende tillsynsavgiften avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [domsbilaga 2](#) (DV 427)

Överklagande senast den 1 juli 2014. Prövningstillstånd krävs.

Erika Ekman

Gisela Köthnig

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Erika Ekman, ordförande, och tekniska rådet Gisela Köthnig. Föredragande har varit beredningsjuristen Charlotte Rehbäck.